

SA SAAREMAA MUUSEUMI ARENGUKAVA 2019-2025

Eessõna

1865. aastal asutatud Saaremaa Muuseum on pika kogumis- ja teadustöö traditsiooniga Eesti vanimaid ja külastatavamaid muuseume, mis koosneb Kuressaare linnus-kindlusest, Mihkli Talumuuseumist ning Johannes ja Joosep Aaviku Majamuuseumist. Lisaks on muuseumi koosseisus Saare Arhiivraamatukogu.

Seoses muuseumimaastiku üldiste muutustega riiklikul tasandil loodi 2017. aastal riigi ja kohaliku omavalitsuse osalusega sihtasutus, mille eesmärk oli tihendada muuseumi koostööd omavalitsuste ja kogukonnaga ning edendada muuseumi kui kultuuriettevõtte rolli.

Uuel arenguperioodil on SA Saaremaa Muuseum tegevused seotud kolme põhieesmärgiga – muuseum kui Saaremaa keskne mäluasutus, muuseum kui meeldejääva elamuse pakkuja ja muuseum kui hea peremees ja organisatsioon. Arengukavale on lisatud 2018. aasta hetkeseis, tegevused strateegiliste eesmärkide täitmiseks ning finantsplaan. Fookusesse tõusevad muuseumi uue ekspositsiooni loomine, läbimõeldud ja professionaalne näituse- ja haridustöö, kogude kättesaadavuse parandamine ning aktiivne koostöö erinevate institutsioonide ja asutustega nii Eestis kui rahvusvahelisel tasandil. Oluline rõhk on muuseumi teeninduse uuele kvaliteedile viimisel, teenuste arendamisel ja turundusel ning muuseumi kui terviku arendamisel.

Sihtasutuse põhikirjaline eesmärk on oma vara valitsemise ja kasutamise kaudu koguda, säilitada, uurida ja vahendada Saare maakonna kultuuripärandit hariduslikel, teaduslikel ja elamuslikel eesmärkidel ning tugevdada Saare maakonna kultuuri-, haridus- ja turismialast konkurentsivõimet.

Sihtasutuse arengukava on koostatud aastal 2018 ning täiendatud 2021 ning vaatleb arengut aastani 2025 (k.a). Vähemalt üks kord aastas annab juhatuse liige nõukogule ülevaate arengukavas kirjeldatud eesmärkide täitmise ning vajalike muudatuste või täpsustuste kohta.

Visioon

Saaremaa Muuseum on Saaremaal toimunu ja toimuva talletamiskoht ning keskne mäluasutus maakonnas. Muuseum on nii kodu- kui ka välismaal tuntud Saaremaa sümbolmärk. Muuseum on koht, kuhu inimesed heameelega tulevad ning kust lahkuvad rahulolevana ja targemana. Muuseum on üks Läänemere saarte muuseumide ning linnuste ja teiste Saaremaa ja Eesti muuseumide koostöö edendajaid. Muuseum on väga hästi toimiv organisatsioon ning kõrgelt hinnatud tööandja.

Missioon

Saaremaa Muuseum on Saaremaa kui eripärase looduse, ajaloo ja kultuuriga piirkonna identiteedi säilitaja ja tugevdaja ning Saaremaa ja saarlaste lugude uurija, koguja ja vahendaja. Muuseum aitab kohalikel inimestel tunda ennast saarlasena ning tekitada külalistes arusaamist saarlastest ja saarlusest.

STRATEEGILISED EESMÄRGID

1. Muuseum on ja jääb Saaremaa keskseks mäluasutuseks

- Saaremaa Muuseum kogub, süstematiseerib, säilitab ja uurib Saaremaa ja saarlastega seotud vaimset ja materiaalselt kultuuripärandit;
- Kogud on hästi hooldatud ja tehtud kõigile huvilistele kättesaadavaks;
- Muuseum on usaldusväärne teadusasutus ja Saaremaa ajaloo ja koduloo-uurimise koordinaator;
- Muuseumi spetsialistid viivad läbi ja toetavad teisi uurijaid erinevate koduloo- ja ajalooalaste uurimistööde läbiviimisel;
- Muuseum avaldab regulaarselt uurimistööde tulemusi oma ja teistes publikatsioonides;
- Muuseum on tunnustatud koostööpartner teistele muuseumidele, teadusasutustele ja koolidele, mis aitab tõsta huvi Saaremaa temaatika ja sellega seonduvate uurimisteede vastu;
- Mitmekülgne ja kaasahaarav, muuseumi kogudel ja teadustööl põhinev ekspositsioon koos haridusprogrammidega aitavad Saaremaad tundma õppida kõikidel – väikelastest kuni väärrika vanusega külastajateni.

Mõõdik	Tase 2018	Tase 2021	Tase 2025
Kogud MuIS'is	75%	87%	100%
Kogud digiteeritud	30%	44%	60%
Oma publikatsioonid	1 aastas	Hoida taset	Hoida taset
Mujal avaldatud artiklid	20	25	30
Konverentsid, seminarid, õppepäevad	2	3	3
Koostööprojektid	2	3	3

2. Muuseum pakub meeldejäädavaid elamusi igas vanuses külastajale

- Saaremaa Muuseumi külastus on meeldejääv ja hariv elamus. Saaremaa ajalugu ja saarlaste lood kõnetavad külastajaid nii Eestist kui ka mujalt. Muuseum pakub külastajaelamust kõnekate hoonete, näituste, eksponaatide, haridusprogrammide,

ürituste ning interaktiivse kogemuse kaudu. Muuseumi külastatavus on stabiilselt tõusutrendis;

- Kuressaare kindlus kui Põhja-Euroopa üks terviklikumaid kindlusarhitektuuri näiteid, mis on oma pika ajalooa tunnistuseks Läänemere-äärsete rahvaste arhitektuuri ja kultuuri tihedatest sidemetest, on välja arendatud emotsionaalselt köitvaks ja harivaks fortifikatsiooniajaloo teemapargiks;
- Kindlus on jätkuvalt Kuressaare elanike ja külaliste üheks olulisemaks puhkekeskuseks, kuhu tulla üksi, perede või sõpradega, et veeta lõõgastav hetk looduslähedases keskkonnas või nautida erinevaid vabaõhuüritusi;
- Konvendihoone muuseumi keskse ehitisena on meeldejääv, eeskujulikult restaureeritud, professionaalselt kujundatud ja hästi hooldatud keskaja arhitektuuri ning muuseumiekspositsiooni keskkond;
- Mihkli Talumuuseum kui Eesti taluarhitektuuri väärtuslik näide on hästi hooldatud ja eksponeeritud ning saanud üheks Lääne-Saaremaa turismimagnetiks;
- Johannes ja Joosep Aaviku Majamuuseumi erilise ja kogu Eesti kultuuriloos olulise identiteediga arhitektuurselt tagasihoidlik kompleks äratav üha suuremat tähelepanu ja sellest on saanud erinevate kultuuriürituste toimumise koht;
- Saaremaa Muuseum on külastajatele meeldejääv professionaalse ja kõrge teeninduskultuuriga asutusena.

Möödik	Tase 2018	Tase 2021 (prognoos)	Tase 2025
Külastajate arv kokku:	102100	81030	104500
Kuressaare linnus-kindluses	94000	78000	97000
sh tasuta	33000	33000	33000
Mihkli talumuuseumis	7500	3000	7000
sh tasuta	1000	1400	1000
Johannes ja Joosep Aaviku Majamuuseumis	600	30	500
sh tasuta	280	10	400
Näituste arv	16 (sh rändnäitusi 6, omanäitusi 6)	7 (sh rändnäitusi 3, omanäitusi 4)	6 (sh rändnäitusi 4, omanäitusi 2)
Haridusprogrammide arv	14 (neist 8 erinevatele vanuseastmetele)	20	21
Muuseumi haridusprogrammides osalenud laste arv	2300	3000	5000

Üritused Kuressaare linnus-kindluses (sarjad loetud üheks ürituseks, nt „Vaimude tund”)	21	20	21
Üritused Mihkli Talumuuseumis (sarjad loetud üheks ürituseks, nt „Jõulud Mihklis”)	5	8	9
Üritused Johannes ja Joosep Aaviku Majamuuseumis	3	2	4
Meediakajastused	25 sõnumit, 30 artiklit aastas	25 sõnumit, 30 artiklit aastas	30 sõnumit, 40 artiklit aastas
Trip Advisor	4,9	4,75	Hoida taset

3. Muuseum on eeskujulik peremees ja edukas organisatsioon

- Muuseum jätkab professionaalsel tasemel enda hallatava kinnisvara hooldamist ja ehitismälestiste uurimist ning restaureerimist, olles sellega eeskujuks ja nõustajaks teistele ehtis- ja kultuurimälestiste omanikele;
- Kuressaare kindluse territooriumil keskendutakse konvendihoonde hooldus- ja restaureerimistödele ning parema ja kõrgetasemeliselt disainitud muuseumi ruumiprogrammi loomisele;
- Mihkli Talumuuseumis läbivad kõik hooned olulise restaureerimisprogrammi. Osa hooned kohandatakse aastaringseks kasutuseks. Kaasajastatakse muuseumi puhkekeskuse territoorium ja rajatised;
- Muuseum on optimaalse struktuuriga nüüdisaegne organisatsioon ja hinnatud tööandja, mis laiendab oma võimalusi, tuginedes läbimõeldud majandamisele, aktiivsele turundusele ja innovatsioonile;
- Muuseum on majanduslikult edukas, omatulu suureneb stabiilselt ja on rakendatud muuseumi (sh töötajate) arendamiseks. Sihtasutuse ühe omanikuna on kohalik omavalitsus asunud muuseumi planeeritult ja stabiilselt majanduslikult toetama.
- Muuseumil on tugev bränd ja meeldejääv tunnuslause. Jõuliselt panustatakse teenuste arendus- ja turundustegevusse;
- Muuseum on avatud organisatsioon, mis teeb tihedat koostööd kohaliku omavalitsuse, erinevate seltside ja ühendustega ning Saaremaa koolidega. Jätkub koostöö vabatahtlikega, asutatakse oma toetusseltsing seltsi või klubi näol.

Kinnitatud
SA Saaremaa Muuseum nõukogu 15.10.2021 a.
koosoleku otsusega nr: 2

Mõõdik	Tase 2018	Tase 2021	Tase 2025
Investeeringud Kuressaare kindlusesse (s.h kõrvalhooned ja rajatised)	435 784 €	100 995 €	4,400 000 €
Investeeringud Mihkli Talumuuseumi	12 000 €	49749 €	100 000 €
Investeeringud Johannes ja Joosep Aaviku Majamuuseumi	0 €	1000 €	5000 €
Omatulu toodete ja teenuste müügist (sh piletitulu €)	325 000	430000	500 000
KOV tegevustoetus	0% eelarvest	5% eelarvest	33% eelarvest
Töötajate koolituste arv aastas	13	15	18
Töötajate arv (arvutatuna täistööajale)	32	30	33
Vabatahtlike arv	30	10	20

Arengukava lisadokumendid on:

Lisa 1: SA Saaremaa Muuseumi hetkeolukord 2018. aastal.

Lisa 2: Tegevused SA Saaremaa Muuseumi strateegiliste eesmärkide täitmiseks aastatel 2019–2025.

Lisa 3: SA Saaremaa Muuseumi arengukava finantsplan.